СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 256. Джерзі Сити, Н. Дж., середа, 5-го листопаду 1941. | No. 256. Jersey City, N. J., Wednesday, November 5, 1941 VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ГОЛ ДОРАДЖУЄ ФІНЛЯНДІЇ ЗАКЛЮЧИТИ МИР З СОВЄТАМИ

ВАШИНТОН. — Секретар стейту Кордел Гол заявив на своїй пресовій конференції, що уряд Злучених Держав Америки вислав спеціяльну ноту до Фінляндії, в якій домагається, щоб вона негайно закінчила війну з Советським Союзом, бо в противному разі втратить приязнь Америки. Гол твердить, що Советський Союз рішений відступити забрану Фінляндії територію, якщо вона розлучиться з Німеччиною. Подібні пропозиції робила Фінляндії давніще Англія, а перед кількома днями советський уряд отверто зажадав, щоб Англія виповіла війну Фінляндії, Румунії та Мадярщині. Гол твердить, що Фінляндія, не зважаючи на це, що вже здобула майже всю свою територію, забрану передше Советами, веде дальші воєнні операції, що в опінії американського уряду означає, що вона це робить під німецьким диктатом.

ВАШИНГТОН. — Фінське посольство заявило, що під сучасну пору воно не може дати жадної заяви в повищій справі, бо досі не одержало щодо цього жадних інструкцій з Гельсинок.

НІМЕЧЧИНА НЕ ПЛАТИТЬ ВІДШКОДОВАННЯ ЗА КОРАБЕЛЬ „РОБІН МУР"

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Гол заявив, що німецький уряд відмовився заплатити відшкодування за затоплений американський корабель „Робін Мур", який знищили німці ще 21. травня 1941. р. Він виявив рівнож свою переписку з німецьким представником Гансом Томсеном у Вашингтоні. Томсен заявив, що Німеччина не вважає за відповідне платити відшкодування за „Робін Мур". Він рівнож подав до відома американському урядові, що він не закомунікував [illegible] цеї копії послання президента Рузвелта до Конгресу, в якій він назвав затоплення корабля „пірацьким актом".

ЖЕРТВИ НА „РЮБЕН ДЖЕЙМС" ДОХОДЯТЬ ДО 97

[illegible] дома, [illegible] врятувати решту залоги зо затопленого [illegible] ведовця „Рюбен Джеймс". З цілої залоги нищівника, яка виносила 142, врятовано лиш 45. Морські власти ще не оголосили до відома листи тих осіб, що були на „Рюбен Джеймс".

ПРОТИ ЗМІНИ НЕВТРАЛЬНОСТЕВОГО ЗАКОНУ

ВАШИНГТОН. — Сенатор Малоні з Конетикат та сенатор Білбо з Мисисіпі заявили, що прилучуються до групи тих сенаторів, які будуть голосувати проти зміни Невтральностевого Закону та проти узброєння торговельних кораблів. Білбо твердив, що заки Америка може сподіватися перемоги над тоталітарними державами, вона мусивь вислати величезну армію зложену з 8,000,000 людей.

АМЕРИКА НІКОЛИ НЕ ПРИЙМЕ „НОВОГО ЛАДУ" — КАЖЕ РУЗВЕЛТ

ГАЙД ПАРК (Н. Й.). — Президент Рузвелт заявив, що Злучені Держави Америки ніколи не приймуть „нового ладу" накиненого диктаторами, хоч би їм прийшлося остати самим без інших союзників. Ґоворячи до ґрупи учителів (Дочес Кавнті) президент ні словом не згадав про затоплення нищівника „Рюбен Джеймса", хоч це була його перша публична промова від хвилі затоплення.

ФИШ ВІРИТЬ, ЩО АМЕРИКА НЕ ПІДЕ ДО ВІЙНИ

НЮ ЙОРК. — Конґресмен Гамилтон Фиш, виступаючи на вічу ізоляційної орґанізації „Америка перша" у Бронксі, заявив, що на його думку не буде війни між Америкою й Німеччиною. Навіть колиб Конґрес уневажнив Невтральностевий Закон, це ще не означає, що Америка є у війні з Німеччиною, говорив Фиш. Лиш Конґрес має право виповісти війну, але на його думку він цього не зробить. Одначе Фиш вірить, що час до часу треба сподіватись перестрілки між американськими й німецькими кораблями на Атлянтику.

АРІЯС ПРИБУВ ДО МЕКСИКО

МЕКСИКО СИТІ (Мексико). — Д-р Арнульфо Аріяс, виданений президент Панами, прибув до Мексико як політичний збігленць. Він заявив, що як політичний еміґрант, мусить здержатися від всяких заяв, щоб не ставити президента Мексика в невигідне положення. Як відомо його усунули з Панами за здогадливі симпатії до Німеччини та її союзників.

КНЯЗЬ ВИНДЗОРУ ТА ЙОГО ЖІНКА ВИЇХАЛИ З НЮ ЙОРКУ

НЮ ЙОРК. — Князь Виндзору та його жінка виїхали в понеділок рано з Ню Йорку до Бермуди, закінчивши кілька тижневий побут в Америці та Канаді. При відїзді були присутні представники американських та англійських властей, а сама церемонія відїзду була дуже проста без жадних дипльоматичних парад.

З ПРОЦЕСУ ТРОЦЬКІСТІВ-СОЦІЯЛІСТІВ

МІННЕАПОЛІС (Мінн.). — На процесі троцькістів-соціялістів, яких обвинувачує суд за намаганий державний переворот в Америці, зложив обширні зізнання Томас Смит. Він твердив, що Соціялістична Робітнича партія поборювала американські судові інституції, армію й пр., а свою „революційну ідеольогію" основувала на писаннях Льва Троцького.

СИЛЬНІ НІМЕЦЬКІ ВПЛИВИ В ПОЛУДНЕВІЙ АМЕРИЦІ —КАЖУТЬ АМЕРИКАНЦІ

Трьох членів Міжнародньої Конференції Молоді, які вернули з нарад в Мексико Сиrі, твердять, що німецькі впливи в Полудневій Америці переходять всякі сподівання в тому напрямі. Про це вони довідалися від делеґатів Полудневої Америки, які рівнож були на конференції. Згідно з їх інформаціями, німецькі впливи сягають дуже далеко в кожній з полуднево-американських держав. Багато з делеґатів молоді боялося навіть вертати домів зо страху перед евентуальними репресіями або утратою праці. Вони твердили, що бразилійські летунські лінії є „в руках німців", а „начальник поліції в Буенос Айрес (Арґентина) — це отвертий союзник Гітлера". Згадані делеґати заявили, що вони є за всебічною піддержкою комуністичної Росії та домагаються, щоб Англія отворила другий фронт на заході.

ПЕРЕМОГА НАД ДИКТАТУРАМИ Є КОНЕЧНА ДЛЯ КРАЩОГО ЗАВТРА, ГОВОРЯТЬ НА КОНФЕРЕНЦІЇ М.О.П.

Дальші наради конференції Міжнародньої Орґанізації Праці відзначилися підписанням договору між Польщею, Чехословаччиною, Югославією та Грецією в справі створення одного бльоку. Кожня з тих держав задержить свою повну незалежність, одначе буде працювати для спільного економічного, політичного й соціяльного добра всіх чотирьох.

Ян Масарик, чеський делеґат, передаючи привіт конференції від президента Е. Бенеша, заявив, що передумовою кращого ладу на завтра, це конечна перемога демократій над Німеччиною та її союзниками. Голова норвезького парляменту Гамбро твердив, що „якщо ми не виграємо цеї війни, то будемо мати лиш один закон щодо відношення в міжнародному робітничому світі, а саме закон пана та невільника". Він рівнож говорив, що ще далеко до приходу Гітлера до влади в Німеччині, німецькі учені плянували підбій цілого світа. Конференція ухвалила спеціяльну резолюцію, яка взиває до співпраці капіталу, праці та уряду для одної цілі, — знищення тоталітарних режимів.

На конференції промовляли ще делеґати Англії, Мексика, Бразилії, Голяндії, Колюмбії, Греції, Венезуелі, Австралії, Еквадору, Перу й Югославії.

СОВЄТСЬКИМ ВІЙСЬКАМ НА КРИМІ ГРОЗИТЬ ДРУГИЙ „ДУНКІРК"

[illegible] бази — Севастополя, а друга втікає в напрямку Керча. Німці запевняють, що тим арміям не вдасться втекти морем і їх чекає та сама доля, що британське військо біля Донкірка в минулім році. Здобувши Крим німці оволодіють цілим Чорним морем, зокрема їх літаки зможуть дуже добре бомбардувати прикавкаські околиці, з їхніми нафтовими базами. Німецькі війська, як говорять їхні звідомлення, здобули також дуже важний залізничий вузол на шляху Харків-Москва, Курськ. Але про центральний фронт під Москвою німці цілковито мовчать. Дехто сподіється вже в короткому часі загальної офензиви на Москву.

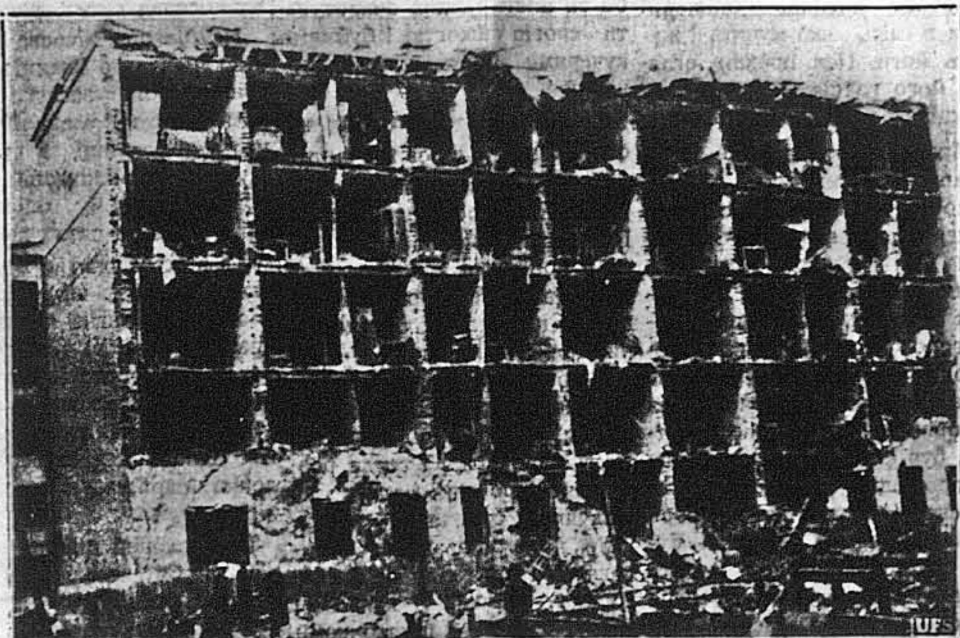
БОЇ БІЛЯ МОСКВИ

Советські звідомлення говорять, що на полудни і півночи від Москви німці розпочали тяжкі бої. Ті бої вказують, що німці вже розпочали проти Москви велику офензиву. Советські кола говорять, що їхні війська відбивають напади з великими втратами для німців, а також в деяких околицях відкинули німців взад. Таке мало статись біля Калініна. Частину міста советські війська назад вирвали з німецьких рук.

Ціла Москва, в міжчасі, готовиться до облоги. Вона обертається в одну велику твердиню. Населення, яке моглоб бути перешкодою в обороні міста, старих людей, жінок і дітей, власти вивезли з Москви. Залишились вбільшості здорові люди, які копають рови, підземні сховки, уставляють під надзором техніків тяжкі гармати і т. п. Це буде найбільше місто в цілій історії людства, що оборонятисьме перед облогою. Німецькі літаки постійно атакують Москву і скидають бомби. Роблять вони це вдень і вночи, налітаючи нераз по пять разів на добу. За минулий місяць, говорять советські звідомлення, навідало Москву біля чотири тисячі німецьких бомбовиків. З того числа зістрілено 400, кажуть советські кола.

БРИТІЙСЬКІ ЛІТАКИ НИЩАТЬ КОРАБЛІ ДЕРЖАВ „ОСІ"

Британські літаки бомбардували мілітарні німецькі точки здовж норвезького побережжя, а також нападали німецькі кораблі. В однім нападі вони знищили чотири німецькі кораблі. За останній тиждень вони знищили 28 кораблів.

СЦЕНА В МОСКВІ.—Одною з перших вітлин, одержаних з нападу німецьких летунів на російську столицю, є отся світлина, що представляє дивний вислід розриву летунської бомби на апартаментовий дім. Як бачимо, вибух немовби зрізав з камениці одну стіну. Багато мешканців викинув вибух на подвіря. Подібний випадок трапився й в Лондоні.

ФІНЛЯНДІЯ ПРЯМУЄ ДО ОСЯГНЕННЯ ПЕВНИХ СТРАТЕҐІЧНИХ ГРАНИЦЬ

ГЕЛЬСИНКІ. — Фінський премієр Ранґель, подібно як день передтим президент Фінляндії Рити, чужим кореспондентам заявив, що Фінляндія думає осягнути шляхом війни з Советами певну стратеґічну границю, яка охоронялаб її від советської аґресії і на тім закінчить війну. Але яка це буде границя, Ранґель заявив, що не може тепер розкрити. Бо це мілітарна тайна і колиб Совети її наперед знали, вони відповідно до того приготувались би. Ранґель далі заявив, що в ту війну Фінляндія вступила з власної волі, а не під чиїмсь примусом. Вона мала на увазі власне осягнення цеї оборонної лінії, на яку фінський уряд рішився по докладній застанові із головним начальником фінських військ, маршалом Манергаймом.

СТОКГОЛЬМ. — Добре поінформовані кола в Стокгольмі говорять, що вкоротці фінський уряд дасть відповідь Америці, на домагання Америки, щоб припинила війну з Советами, або ризикувала втратою симпатії з боку Америки. Та відповідь, говорять шведські кола буде чемною, але загальниковою, себто такою, що буде уникати прямої розвязки порушених основних справ.

БЕРЛІН. — В німецьких політичних колах говорять, що Німеччина після всякої правдоподібности спротивиться тому, щоб Фінляндія заключувала з Советами окремий мир. Бо це матиме для німців відемні мілітарні моральні наслідки. Внаслідок такого замирення Совети зможуть відтягнути з з півночи більшу частину свого війська, а на півночи порт Мурманськ буде вільний до тої міри, що через нього Совети спокійно діставатимуть поміч з Анґлії і Америки. З морального боку це ослабить позицію німців також тим, що дасть доказ, начеб німецькі союзники йшли проти Советів не тому, щоб нищити большевизм, „загрозу цивілізації", тільки йшли проти них виключно з політичних чи стратеґічних причин.

ОСТЕРЕЖНІСТЬ „ОСІ" [illegible]

ТОКІО. — Представник японського уряду заявив, що Японія, яка є звязана мілітарним договором з державами „осі" і в тім договорі обіцяла тим державам мілітарну поміч, колиб їх заатакувала якась чужа невтральна держава, буде сама рішати про те — хто кого заатакував перший. Ці слова японського представника відносились до заяви німецького уряду, що Америка вистрілила до Німеччини перший стріл. Німецькі офіційні кола заявили, що та заява їхнього уряду знайшла потвердження і прихильне відношення інших держав „осі". Японський представник тепер це чемно заперечив.

ПРОТИАМЕРИКАНСЬКІ НАСТРОЇ В НІМЕЧЧИНІ.

БЕРЛІН. — Дотепер німецькі ґазети гострими словами накидались на американський уряд за те, що той, за їхніми словами„ „підбурхував Америку до війни". Тепер німецькі ґазети перший раз опублікували відомости, що американські летуни в американських літаках наїздять німецькі міста і їх бомбардують. Німці зістрілили таких двох американських летунів і взяли в полон. Про це, що американські добровольчі летуни наїздять разом з британською повітряною силою Німеччину, тихцем говорили всі німці. Але це перший раз про це офіційно заговорили німецькі ґазети, викликаючи тим серед своїх громадян таке переконання, що між Америкою і Німеччиною всеодно вже існує воєнний стан.

ІНША СТРУЯ В НАВЧАННІ ПО ШКОЛАХ ФРАНЦІЇ.

ВІШІ. — Французький департамент шкільництва видав розпорядок, щоб учителі по школах троха інакше вчили дітей історії Франції, ніж це дотепер було в французьких підручниках. В тих підручниках багато говорилось про французьку революцію і про те, що та революція дала почин для великого поступу французької нації. Теперішний французький уряд не годиться з тим, та каже, щоб учителі підкреслями це, що французьку державу і основи під її могутність поклали передреволюційні французькі королі.

РОЗСТРІЛИ В ОКУПОВАНИХ КРАЯХ.

СТОКГОЛЬМ. — Шведська публична опінія схвильована тим, що німецька окупаційна влада в Норвеґії знов розстріляла шістьох норвежців і то навіть без суду. Німці в Норвеґії поставили під свій заряд цілу рибацьку фльоту Норвеґії, яка складається з 75,000 рибацьких малих кораблів.

БЕРН. — Радієва стація з Білгороду подала новинку, що в Білгороді окупаційні війська держав „осі" розстріляли 80 осіб, за опір владі. Розстріляних натавровано „комуністами" і „жидами".

МУСОЛІНІ ПЕРЕСТЕРІҐАЄ ФРАНЦІЮ.

РИМ. — Премієр Мусоліні з нагоди посвячення нового памятника Ґарібальдому, виголосив промову, в якій сказав, що Італія не забула Франції її минулих кривд, а також не зризиґнувала зо своїх домагань, хоч може в теперішню хвилю вона з конечних причин про це мовчить. Домагання Італії в бік Франції були — зворот Тунісу, Корсики, Ніци і Джібуті. З тими місцевостями на устах Мусоліні минулого року вступив до війни з Францією, по боці Німеччини. Але хоч Франція за пару днів була розгромлена, Мусоліні не придбав для Італії тих міст і територій. Теперішня його промова вказує, що він з цього не зрезиґнував.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

З Канади належить псилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Невиповіджена Війна

Що буде вислідом затоплення американського воєнного корабля „Рюбена Джеймса" німецьким підводним човном, про те нема певно двох думок. Через те передовсім президент Злучених Держав не вважає навіть за потрібне видавати якусь спеціяльну заяву про цей преважний факт світової політики.

Вислід цього факту є зрештою зовсім льогічним завершенням попередніх подій. Як звісно, обстріл „Рюбена Джеймса" Німеччиною не був першим обстрілом американського воєнного корабля Німеччиною. Траплялися такі обстріли вже давніше. Наперед нападено на „Ґрір", котрий вийшов з битви без ушкодження. Потім зроблено напад на „Карні", котрий вийшов з бою з поважним ушкодженням і утратою 11 людей зо залоги. Ця низка нападів завершилася тепер таким, що при ньому корабель з американським прапором пішов на дно.

Як бачимо, кожна наступна подія, замісць полагоджувати спір, ще дальше його загострює. Загострюють його й заяви націстівського уряду. Коли при перших подіях настівський уряд заперечував самий факт своєї участи в події, то тепер він признається до бою з американським кораблем, але складає відповідальність за подію на Америку, кажучи, що американський корабель був напасником.

Які мотиви заставили націстівський уряд до такого виступу, про це існують ріжні думки. Одні кажуть, що Гітлер хоче американців застрашити й заставити Америку відступити від допомоги Англії й її союзникам. Інші кажуть, що цим Гітлер хоче заставити Америку відтягнути ще більше кораблів з Тихого океану, щоб там змінити ситуацію на користь держав оси. Якби не було, новий напад Німеччини на американську фльоту не досягне наміреної Гітлером цілі. Американський президент дав це виразно до зрозуміння, що уряд перед цим [illegible] розами [illegible]

Правда, американський президент дав відразу до зрозуміння, що новий напад Німеччини на американську фльоту не потягне за собою ні виповідження війни, ні навіть зірвання дипльоматичних відносин. Та це було видимо зроблено з ціллю здержати можливі обяви воєнної гістерії, яка може легко проявитися, коли тепер багато людей, які досі спокійно признавали ізоляційне становище в почутті, що ця нова світова війна це справа, яка Америку зовсім не обходить, тепер побачать, що їх наставлення це очевидячки чиста фантазія.

Власне одним з перших вислідів чергового німецького нападу зовсім певно буде поважне закріплення однодушности народу Злучених Держав. Нема найменшого сумніву, що затоплення „Рюбена Джеймса" буде мати на американський народ такий консолідуючий вплив, який на передодні американсько-еспанської війни мало затоплення американського воєнного корабля „Мейн" у гаванському порті на Кубі. Від тепер Америка буде ще завзятіше помагати проти-німецькій стороні.

„БЕРЛІНСЬКИЙ ДНЕВНИК" В. Л. ШАЙРЕРА

Про успіх цього типу книжки рішає перш за все її актуальність. Події, які ледви зійшли зі сторінок газет і не вспіли ще зблідняти перед новими надто важними — збирає автор разом та додає до них особисте насвітлення очевидця, співучасника чи інформатора з терену, на якому вони розгравалися.

Автор, Вилієм Л. Шайрер прожив останніх чотирнацяти літ в Европі як американський кореспондент „Шікаго Трибюн". Від 1937 року був крім цього начальним коментатором европейських подій для „Колюмбія Бродкестінг Систем" з постійним осідком у Берліні.

Хоч „стовпом хребетним" книжки є історичні події та факти великого політичного значіння — то проте вони самі не зробилиб книжки такою сензацією, якою вона стала. Завдячує вона це головно особистому матеріялови автора, який на іншому місці надавався для цього, щоб ми попросту звали його сплітками, бо автор, не хотячи наражувати поодиноких осіб на репресії, каже нам часто вдоволитися відсилачем „я довідався, говорено, ходили чутки". Але саме ці особисті помічення, інформації, чи висновки автора є такими сензаційними та поданими на такому вірноподостойному тлі, що перебігаємо через знані події немов крізь матеріял, з яким у перше нам доводиться зазнакомити.

Автор знав, як видобувати інформації повірені лиш одиницям, або обмеженому кругови людей. Мабуть в такий спосіб, що у кожному середовищі [illegible] робити приятелів між ха[illegible] одиницями. Ці, хоч нерідко займали високі становища у партії, війську, маринарці, чи деінде — цінили відвагу автора висказувати свою критичну думку та ділилися з ним новинами, яких ніколи не булаб пропустила цензура. Автор був очевидцем великих історичних моментів, як пр. підписування перемиря німецько-французького 21. червня 1940 р., здачі Парижа, належав до першої групи кореспондентів, що звиджувала знищену Бельгію, Дюнкерк, оглядав на власні очі оборону „Вестерпляте" — врешті з віддали кроків прислухувався кожній офіційній мові Гітлера. Щоб особисто приглянутися подіям, чи провірити їх у самому жерелі — нерідко рискував життям, становищем, чи безпекою своєї родини.

Книжка — це не лиш зразок денникарського генія, пристрасного ловця новин та сензацій, але теж глибша студія політичного, морального та економічного життя Европи між стрічками цікавих особистих переживань. Кінчається вона з груднем 1940 р., коли автор вернув з Берліна в Америку і почав готовити їх до друку.

Прочитавши першу частину книжки, що охоплює події від 1934 р. до серпня 1939 року, видається, що назва „Пошита у дурні Европа" схарактеризувалаб їх найдерніше. Від історичного 3. серпня 1934 року, коли Гітлер, ігноруючи засади демократичного правління, зеднує у своїй руці владу президента і канцлера — Німеччина почнае горячково переорганізовуватися на скрайно мілітаристичну державу. Гітлер навіть не старається затаювати перед світом: почнаючи від окупації Зарської області, кожний його вчинок на міжнародньому терені це перечеркування постанов Верзайського мира. Щоб злагодити у політичній опінії враження цих вчинків, виголошує довжезні і гримкі промови про миролюбивість німецької нації, яких Англія, Франція та інші (чи радше, люди, що стояли у них при владі) держаться наче незрушимих заповідей Божих, заживаючи з ними безпечно благодатей переможців першої світової війни. Англійські, французькі, польські та інші дипльомати на очах обсервують розріст німецької військової машини при нагоді партійних свят та ревій, що ними [illegible] ною прогрою духа німецької нації. Сидять, приглядаються, роблять знимки і — вертають у свої краї з переконанням, що Гітлер, це хорий маняк, якому треба повзів та гармат, щоб ними вдоволити свою „манію великости". Не видаються вони їм грізнішими від оловяних жовнірів, що ними бавиться хлопчина з деревляною шаблею при боці... Між Польщею і Німеччиною ідилічні відносини. Один з редакторів „Берзен Цайтунг" має стратити під топором голову за це, що видобував секретні прикази Гебельса та передавав їх до вжитку чужим державам. Показується, що у руки Гестапо видав його один польський дипльомат!

Незвичайно характеристичне це, як німці старалися відвернути увагу військових заграничних експертів від властивого жерела їх майбутньої військової сили — літаків. На великій військовій параді 25. серпня 1938 р. у честь маярського регента Гортого чужинецькі військові аташе були збентежені показом незчисленної скількости полевих гармат, званих у попередній війні „товстими Бертами". Гештапо видало строгий заказ робити з них знимки комунебудь присутному на ревії, а після неї по чужинецьких амбасадах Берліна заливалися потом урядовці, щоб шкіцувати з памяти це, що всі вважали найсильнішою гітлерівською зброєю на випадок війни. Мабуть багато з цих гармат ржавіє сьогодня, якщо німці не переробили їх на якийсь більш ужиточний воєнний матеріял.

Окупація Австрії, Чехословаччини, запечатана Мінхеном. Кожна з цих подій розгравалася на очах автора, що завдяки швидким і довіреним інформаціям нерідко своєю присутністю у даному місці випереджував головних учасників, і інсталював мікрофони своєї стації у самому серці історичних розгривок. Під датами останніх судорогів незалежної Австрії чи Чехословаччини записаний цілий кошмар політичних торгів, топтаних зобовязань — трагічних переживань народів, яким не дано навіть можливости промовити в справі свойого життя чи смерти. Чеймберлин та Деляділе з урядами, які репрезентували, це — після автора — ті, що пилатським вмиванням рук засуджували малі европейські народи на втрату самостійного державного життя. Знаменито начеркнені, хоч деколи кількома ледви словами, головні учасники мінхенської фарси, що принесла Німеччині та Англії торжественні обітни[illegible] зважаючи на такі обітниці стає в Европі щораз горячіше і ніхто не сумнівається, що Гітлер цим разом почне забиратися до Польщі. Денникарі та кореспонденти починають цікавитися Польщею, поїздки, радієві авдиції, інтерву, рапорти. Автор при цій нагоді відвідує кілька разів Варшаву і зараз під першою датою записує у своєму деннику декілька іронічних завваг про польське безголовя, чванькуватість, брак політичного реалізму і — культі доброї їди та питва.

Вплив Америки на европейські події в літах до війни — ніякий. Репрезентують її закоханий у Франції Буліт та Бідл, якого автор називає „польонофілом". Ні один з них не потрофив заставити Англії та Франції провадити гострішу політику у відношенні до Гітлера тоді, як вона могла ще мати на нього якийсь відстрашуючий вплив.

Про Чорчіла у цій частині книжки лиш три скромні згадки. З цього одна згадки торгів за радієву авдицію в марті 1938 р. Чорчіл зажадав 500 дол., але виходить, що авторови видавалося, що стільки він невартий!

Хоч у своїому деннику автор не торкнувся багато актуальних справ довоєнної Европи (нема у нього, наприклад, ні згадки про Карпатську Україну, яка в ері Мінхену була прецінь одною з найважніших новин) — інші справи, що належали до безпосереднього засягу його прослідування знає і характеризує дуже влучно. Щобільше: дає докази таланту пророкувати з політичних подій. Є цих передбачувань політичних наслідків, які описала справдилися, стільки, що деколи аж набирається підозріння, що автор завертав до вчасніших дат та поправляв їх на подобу пізнішої дійсности. Але одно переконує на користь автора: німецько-большевицьку війну заповів ще в дні підписання дружнього пакту між цими двома державами, а книжка вийшла друком на два дні заки ця війна вибухнула. Можливо, що це передбачування було цілком природне у автора: їздив свобідно по цілій Европі і без упину мав перед очима контраст між мілітарним велитом, що розростався в границях Німеччини, та Европою, що не хотіла нічого іншого крім вигідного, легкого хліба. Духове наставлення автора характеризує записка з югославянського міста Любляни, що його звиджує у перше в 1938 році: місто, повне памятників, а ні один з них в честь вояка!

[illegible] частина книжки це — [illegible] матеріялу — збірки воєнних репортажів. Цьої міри репортажів мабуть не багато можна подибати у сучаснім денникарстві. Описи бомбардованих міст, знищеного в порох цивілізаційного дорібку, трагедії втікачів — лишають глибоке враження. Опис підписування французько - німецького перемиря 21. червня 1940 р. в історичнім залізничім возі такий сильний, що не треба бути французом, щоб відчути до глибини увесь моральний та фізичний розгром передової европейської нації.

Решта матеріялу розвіє багато ілюзій тим, які добачують можливість британської вигри на тлі заломання моралі німецької армії, чи цивільного населення голодом, чи — бо й про це нерідко говориться — умової або іншої недуги Гітлера. Німеччина від століть живе бараболею, хлібом та капустою і цих серединків старчить їй і в цій війні надовго. Мораль народу кріпшає не лиш з кожною новою перемогою, але й з кожним насильством чи репресією над іншим народом: сьогоднішній німець здає собі з цього справу, що в разі програної війни треба буде вдесятеро за це все заплатити. Німецька військова машина — це щось, що його можна прирівнати до автомобілевої індустрії в Дітройті, коли брати під увагу її зорганізованість та видатність. З ворожими літаками над головою, під гураганом стрілів, тисячі змоторизованих частин, вояків та старшин працюють наче у бизнесі: без нервів та холодно. Старшини, до генералів включно, у першій лінії разом з мужвою. Під Варшавою генерал армії був першим, що в одностою і виряді кинувся переплівати Вислу. З давньої пруської дисципліни не остало сліду — є лиш приятельські відносини людей в однаковій мірі відданих справі.

Шайрер є непримеренним ворогом Гітлера. Він є проти замирення перед цілковитим розгромом Гітлера. Бачить у німецькій виграній не лиш гріб европейської цивілізації, етики, права інших народів на самостійне державне життя — але це теж і дійсну та неминучу загрозу для американського континенту, його державної та економічної системи. Але остерігає перед легкодушними сподіваннями, що небезпеку можна буде усунути малими й дешевими жертвами.

Клявдія Олесницька.

Погиб Летун-Українець

Біг Топпер Лейк в горах Адірондак у нюйорському стейті згинув у літаковій катастрофі повітряний обсерватор Канадійської воєнної повітряної фльоти **Август Новосад.** Покійний був свідомим українцем. Його родичі живуть у Бонд Саск. Його батько був колись учителем публичної школи. Кромі родичів оставив дві сестри в Саскатуні — п-ню В. Токарик і панну Надію Новосад.

Август Новосад покінчив був на саскачеванському університеті правничі студії та був на практиці в одній місцевій адвокатській фірмі. Скоро по вибуху війни він вступив до канадійської воєнної повітряної фльоти і став обсерватором. Востанне він летів із двома іншими летунами — пільотом Т. Д. Шелнером (із Англії) та сержантом Доглесом Рей Гілом (із Лейдісмит, Б. К.) з Гелифаксу до Торонта. Літак кружляв півгодини довкруги гірського сільця коло Топпер Лейк, Н. Й., мабуть бажав осісти на землю. Вкінці впав і розбився. Всі три летуни згинули.

Три тижні тому Август Новосад був на відпустці в Саскатуні і тут оженився з панною Грацією Бюшамп.

Б. Айстен.

Боротьба З Бідою

(Докінчення)

На другий день шахтяр повів своїх восьмеро дітей до інжиніра, щоби і їм дав „одежову" інекцію. Одначе інжинір дав інекцію лише хлопцям, а троє його дівчаток завернув. Сказав, що для жінок приготовляє щось іншого. Знав добре жіночий рід, тому теж розумів, що ледви чи вони вдоволилися би шерстю смокінгової барви.

Інжинір студіював тепер птахів. Знав, що жінки мають багато до діла з водою, тому студіював головно водних птахів. Головно сподобалася йому оздоба шиї качурів — ці чудові пера веселкової барви. Не спав кілька ночей і йому вдалось винайти серум, після вприснення якого тіло вкривалося пірям.

Перша жінка, яка піддалася тому опіренню, була пятнацятилітня дочка згаданого шахтяра, Марія. На неї вже неодин хлопець кидав чима. За шість тижнів її молоде тіло вкрилося пірям. Дівчина цілими годинами виставала перед зеркалом, увесь час пригладжувала то розбурхувала собі піря. Така була гарна.

Епохальний винахід стрінувся з величезним признанням. Юрба бідаків тиснулася перед лябораторією інжиніра Смитсона й терпеливо ждали, поки не прийде чорга на них.

За три місяці всенькe місто наче не те стало. Колись бідні люди похожали тепер собі наче які пани в своїй чорній смокінговій шерсті. Жінки пишалися в своїм пишнім опіренні.

Одного пополудня зупинився перед лябораторією інж. Смитсона гарний „Ролс Ройс". Із авта висів директор банку. Ішов повагом. Як прийшов до інжиніра, довго перговорював із ним. Той директор мав щоправда буйне волосся, одначе щойно від вуха від, а решта голови була, як то буває в мудрих людей, гола наче коліно. Предложив інжинірові сто тисяч долярів, коли так зробить, щоби він позбувся лисини, одинокої річи в світі, яка мучить і журить його. Пан інжинір оглянув його голову й дав йому інекцію, одначе трохи рідшу.

Минуло чотирнацять днів. І знову пристанув той сам автомобіль перед лябораторією. Тепер ішов енергійно, як людина до крайности огірчена. Колиж здіймав перед інжиніром капелюх, була всенька його голова голісенька наче коліно. А ці буйні кучері нижче вуха зникли. Сів огірчений, та чоловік науки, інжинір Смитсон, був спокійний. Взяв люпу та прослідив череп. А потім пояснив панові директорові, що воно інакше не може бути, що старе волосся мусить випадати, щоби мала місце свіжа волосова шерсть. За дальших три тижні той директор банку позбувся своєї одинокої в світі журби: його колись голий череп покрився гарною волосовою шерстю.

Тепер усе частіше зупинялися люксусові авта перед лябораторією інж. Смитсона. Виходили з авт мужі поважних літ і високопоставлені, одначе з лисими головами, щоби за шість тижнів очаровувати своєю свіжостю і буйними кучерями молоде жіноче покоління.

Інжинір Смитсон, той неструдженний чоловік, досліджував дальше. Лишалося ще порішити проблему голоду. Порішення тої проблеми було в порівнянні з попередніми досвідами вже майже забавкою. І після кількох недоспаних ночей вин знову — гуми. Зробив і гуми кульочки, які наповнив скропленим повітрям. Кульочки під впливом жолудкових соків і тепла розтягалися, робили натиск на жолудкові стіни, а це викликало приємне враження насичення. Та щоб тіло не виснажилося, поруч ті кульочки заїсти кількома шматочками чорного хліба. Вплив кульочки тревав усе вість до вісім годин, поки вкоже повітря помало не вийшло. Та що гумова мішанина дуже дешева, а повітря маємо даром, міг ті кульочки продавати за смішно малі гроші. Так прийшов кінець для голоду в місті й околиці. Жура зникла з лиць безробітних, їх лиця набирали вдоволення ситих людей.

Найбільше місцеве товариство іменувало інжиніра Смитсона за його заслуги почесним членом і уладило в його честь вечерниці з танцями. Мущини в смокінговій шерсті, жінки в птичому опіренні, а всі з виразом ситих людей.

Та в осені шахтяр Вайд став запримічувати на собі й на своїх дітях дивне явище: став тратити шерсть! Колиж торкнувся рукою своєї шерсти а своїх дітей (головно, коли бив їх), мав повні руки шерсти. Аж одного дня сказала йому дочка Марійка, що тратить піря...

Переляканий пішов до інжиніра, щоби дав йому нову інекцію, бо на саму зиму не рад би вилінитися. Та інжинір вспокоїв його та пояснив, що він лініється як пес і що йому покажеться зимова шерсть, густіща. Шахтяр урадований вернувся до дому. І дійсно. Ще заки прийшла зима, природа обдарила всіх порослих шерстю пишним кожухом. Це їх панський вигляд іще збільшувало. Були то одинокі безробітні, що могли повчанитися пишним кожухом.

Одначе скоро виринули також неприємні наслідки шерсти. Зараз предложили знизити підмоги безробітним, показалася також господарські наслідки винаходу. Велика фабрика обуви мусіла зліквідуватися, крамниці, що продавали білля та одяжу, оголошували конкурси. Політичний апарат став завзято працювати проти винаходу й незадово влада заборонила інекції. Одиноке, на що згодилося міністерство, була інекція на поріст волосся, щоби люди могли позбуватися лисини, бо лише це не мало шкідливих народньо-господарських наслідків.

(Кінець).

Визволитись зі страху, визволитись з примусу сліпого й пройти свою власну дорогу, слухаючи розуму і сумління свого — це найбільше завдання людини.

Б. Лепкий.

Найгустіше заселеним місцем на світі є провінція Кіянгшу, в Китаї, де положене є місто Шангай. Ця провінція, що має простору 41,818 квадратових миль, має коло 36,469,321 мешканців.

ЩО ЗРОБЛЕНО В СПРАВІ ОБОРОНИ

Поміч Британії і Росії.

До Америки вернув Гериман, керівник справами допомоги, яку вона дає на основі „ленд-ліз" закона своїм союзникам. Він їздив до Москви в справі помочі, яку може дати Америка Росії. Гериман відбув у Москві кілька конференцій в справі і сказав президентови, що советський уряд і нарід рішилися вести боротьбу за всяку ціну, але советська армія „потребує певної скількости амуніції і сирівців". Секретар скарбу Морґентав уже видав Советському Союзови других $30,000,000, за які Росія шле Америці золото. Корпорація Оборонної Достави рішила видати Амторгови, якиЙ є власністю Советського Союза, $36,889,000 на імпорт манґану, якого в Америці потрібно для оборонної індустрії.

Федеральна Позичкова Агенція оповістила, що Велика Британія вже дістала $100,000,000 з тої позички, яку Америка їй дала в сумі $425,000,000. Британія дала американському правительству в запоруку свої фабрики й інвестиції в Америці.

Обидві палати конгресу одобрили новий законопроект в справі асигнати $5,985,000 на арендно - позиковий фонд. Спільний комітет ще справляє деякі маленькі ріжниці.

Затопили американські кораблі.

На водах південного Атлянтику затоплено девятьтоновий американський торговельний корабель „Лігай". Він потонув на дно моря 19-го жовтня. Корабельну обслугу врятовано. „Лігай" плив з Еспанії до західньої Африки. Другий американський корабель „Болд Венчур" затоплено 16. жовтня. Нещаслива пригода стрінула його кілька сот миль на південь від Ісляндії. Президент ці, що затоплення корабля „Лігай" показує, що здержування кораблів від плавання по тих водах, де відбувається війна, вже більше їх не охороняє.

Департамент маринарки оповістив, що контрторпедовець „Карні", який 17. жовтня був „заатакований німецькою підводною лодкою", вже причалив до пристані. Підчас атаку згинуло 11 людей. Крім того є ще 9 ранених, один дуже тяжко.

Нижча палата конгресу одобрила законопроект про узброювання американських торговельних кораблів.

Поступ в продукції.

Директор продукції при ОМП, Герисон, сказав, що в оборонній індустрії вже зроблено великий поступ. Будова кораблів іде скорше ніж було упляновано. Справа стоїть так, що з кінцем листопада вже буде можна викінчувати десятьтоновий корабель кожного дня. З літаками справа також пішла вперед. Вже вироблено пляни масової продукції бомбовників. На друге літо підуть в рух чотири великі фабричні заводи. Подвоїлася також продукція повзів; роботу розподілено так, що в короткім часі буде можна виробляти по 2,000 танків на місяць. Пальний порох й інше вже також виробляють в більшій скількості, бо з 70 пляновaних для тої цілі нових фабричних заводів, 30 вже є в русі, а на весні буде в русі 61.

Промовляючи на зборах у Філядельфії, ген-майор Деверс сказав, що в Америці вже є достаточне число танків на те, щоби при їх помочі можна тренувати вояків. Генерал Деверс командує панцирними частинами в Америці.

Розділювання замовлень.

Відділ розділювання контрактів при ОМП видав складену армією лісту контрактів, які можна розділювати між менших фабрикантів, щоби вони також брали участь в продукції потрібних для оборони краю матеріялів. Деякі більші фабрики вже „придбали" менших на цілий час воєнної продукції. Районний директор Одлом заявив, що Кертис-Райт компанія, яка виробляє літаки, рішила розподілити виріб потрібних на те частин між ті маленькі алюмінові заводи, які через брак сирового матеріялу мали бути закриті.

Департамент війни оголосив, що вже рішено підписувати контракти на воєнні замовлення на регіональних засадах. Переговори в тих справах можна вже вести безпосередньо. При заключенні контрактів на замовлення ціна також не буде грати великої ролі.

Праця.

Секретар війни Стимсон, секретар маринарки Накс і дімен видали спільну заяву, в якій доводять, що перерва в продукції потрібного на оборону матеріялу через страйки в „той час як на полі битви такий матеріял грає першоклясну ролю, це є найбільша поміч для аґресорів, яку вони моглиб дістати". В заяві говориться, що на випадок непорозумінь між фабрикантами і робітниками обі сторони повинні негайно вдатися до дeржавного „Консоліейшен сервис", або до ОМП. А вони вже постараються, щоби непорозуміння було „скоро полагоджене".

Ціни підносяться.

Департамент праці оповістив, що ціни на необхідні до життя речі є тепер на 9.6 відсотків вищі, ніж були перед вибухом війни в Европі. Це дуже відемно відбивається на тих родинах, що мають обмежені доходи. Тому адміністратор цін Гендерсон повідомив президента, що в Злучених Державах треба негайно ввести в життя закон, на основі якого булоб можна контролювати ціни. Він сказав, що „такого закона треба зараз".

Першенство.

Директор розподілювання сирівців Нелсон видав приказ, в якім говорить, що ті фабрики, які не мають воєнних контрактів, не мають права вживати міди. Від першого січня забороняється вживати міди на виріб сотні цивільних артикулів, таких як забавки, годинники, перстені, прибори до дамських суконь, прибори до хатньої установи і погребництва. Він також сказав, що в грудні треба буде зменшити продукцію малих троків для цивільного вжитку.

Нелсон заявив, що для того, щоб бізнесмени мали нагоду обзнакомитись з системою першенства відносно розподілювання сирівців, то в цій справі організується ряд публичних зібрань, які відбудуться в ріжних місцях в такім порядку: в Мінеаполіс 3-го листопада; в Синсинаті, пятого; в Індіянополіс, шестого; в Рачестер, 11.; в Іст Орендж, Ню Дж., 14; а в Пітсбурзі такий мітинґ відбудеться 18. листопада.

ОМП подає до відома, що через недостачу певного роду сирівців в Гренд Репидс, Міш., Ітон, Джорджія, Ґрінвил, Міш., Райтон, Вискансин, Нюітон і Келлоґ, Айова, наступила загроза безробіття через замкнення фабричних заводів. Щоби цьому запобігти, то при розділюванню контрактів на воєнні замовлення вище згадані місцевости матимуть першенство.

Цивільна оборона.

Президент оголосив, що тиждень від 11. до 16. листопада буде „тижнем цивільної оборони". В проклямації говориться, що для того, аби американці „краще познакомились з багатьома важними фазами в програмі цивільної оборони і з тими нагодами... які ждуть кожну здібну одиницю..." проголошується тиждень цивільної оборони. Директор цеї оборони Ля Ґвардія оголосив, що: „Одинокою відповіддю на тотальну війну є тотальна борона".

Воздушна фльота.

Департамент війни оголосив, що істнуюча система відділів „воюючих гуртків" при авіяції збільшується з 54 на 84 гуртки. Це подвоїть повітряну фльоту і збільшить її силу. На основі цього нового пляну в липні цього року персонал повітряної фльоти збільшиться до 400,000 людей.

Армія і фльота.

Фльота випустила на воду нову субмарину „Гeддок", літаконосця „Горнет" і контрторпедовця „Бристол". Директор ОСД постарався, що в місцевих радах цивільної оборони можна набути книжечку „Поступ в маринарці". В ній є пояснення цілої програми маринарки.

Армія підписала контракти на будову 56 домів УСО, які служитимуть воякам для розваги. Досі вже законтрактовано 107 будинків. Заступник директора ОСД, Гилл, видав для місцевих рад цивільної оборони звіт, у якому дає подрібні інформації про всі фази військової програми про оборону. Книжечка затитулована „Поступ в армії".

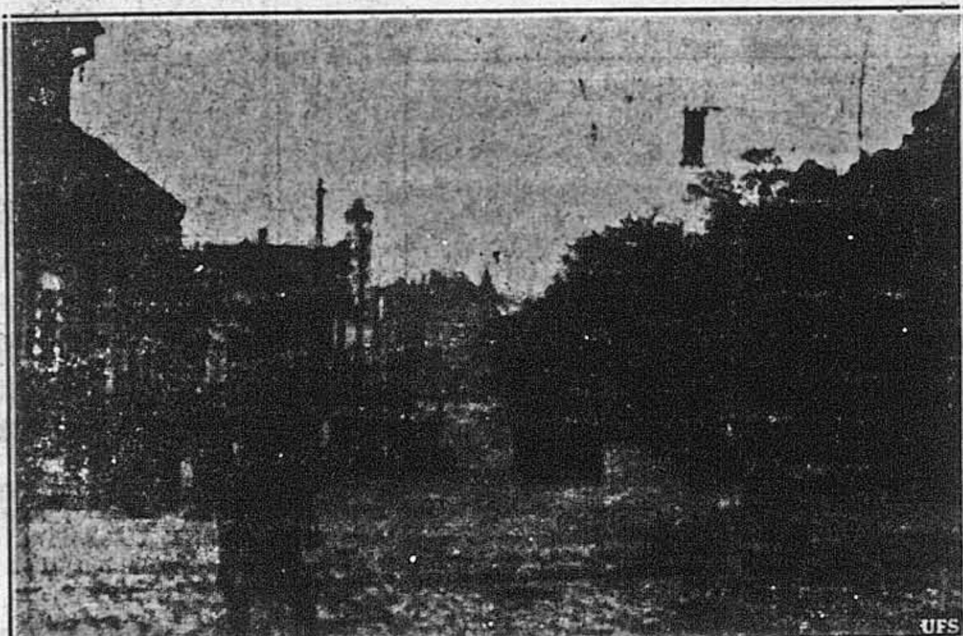
Вибірна обслуга.

Головна кватира вибірної обслуги виробила плян, на основі якого клясифікуватимуть механічні здібности кожного вояка ще перед тим ніж скінчиться його військова служба. Будуть робити це тому, щоби по виході з армії вояки могли негайно дістати заняття в оборонній індустрії. „Поручаючі бюра", які находяться в кожній касарні і є під управою держави, радитимуть кожному виходячому з армії воякови, де він може найскорше найти собі корисне заняття.

Олива і газоліна.

Координатор розподілу оливи і газоліни в Америці Ікес відтягнув видану ним свого часу просьбу до власників газолінових стацій на східнім побережжі, щоби не продавали газоліни від семої години вечером до семої рано. Ікес каже, що робить це тому, що Анґлія вже звернула Америці 40 тенкерів, які буде можна вживати на довіз газоліни на схід. Він дальше сказав, що його плян резервування газоліни причинився до зниження недостачі газоліни з 9,000,000 бочок до 476,000.

(Ці інформації є взяті Флісом з урядових джерел. В них говориться, що зроблено в справі обoорни за цілий тиждень, включно до пятниці).

НІМЦІ В ХАРКОВІ.—Німецька воєнна машина вкочується в Харків, недавно столицю радянської України, нині важний промисловий центр.

Як Поширюють Серед Американців Знання Про Україну?

(В тій рубриці подаватимемо імена тих осіб чи організацій, що будуть закуповувати книжки про Україну і українських людей для американських інституцій чи американських визначних людей).

Вилкс Бері, Па. — Окружний Комітет Відділів У. Н. Союзу закупив чотири примірники „Історії України" М. Грушевського, які вислано на такі адреси: Остергонт Фрі Лайбрері в Вилкс Бері, Ло Лайбрері (Люзерн Кавнті Корт), Гойт Лайбрері в Кінгстон, Па., і Ж. Герольд Теннері в Питстон, Па.

Рачестер, Н. Й. — Товариство „Запорозька Січ", від. 367 У. Н. Союзу, закупило три примірники „Історії України" по англійськи для висилки.

РОМАН ПРИДАТКЕВИЧ, український скрипак, що виступить на концерті в Тавн Гол у Ню Йорку в неділю, 9-го листопаду 1941.

Серця нам не бракує, лиш характеру мало. Б. Лепкий.

DEFENSE BONDS QUIZ

Q. What can I do to help my son who has just entered military service?

A. Your boy must be clothed, fed, and supplied with the latest equipment. This requires money. Buy a Defense Savings Bond and help the Government to equip your son.

Q. What is labor's attitude toward the Treasury's Defense Savings Program?

A. Strongly cooperative. The A. F. of L., the C.I.O.; the Railroad Brotherhoods, and numerous other labor groups all over the country have endorsed the Program.

NOTE:—To buy Defense Bonds and Stamps, go to the nearest post office, bank, or savings and loan association; or write to the Treasurer of the United States, Washington, D. C. Also Stamps now are on sale at most retail stores.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ГУДСОН, Н. Й.

Концерт проф. В. Ємця.

Наші громади, Гудсон, Н. Й. і Пітсфілд, Масс., мали радісну хвилину повитати славного бандуриста, проф. Василя Ємця. Сама поява Ювилята на сцені, з народним інструментом-бандурою, викликала бурю оплесків. А як понеслись перші звуки „Гомону з України", то саля наче завмерла, наче зістала загіпнотизована. По закінченню треба було трохи пождати, заки публика пробудилась з гіпнози. Тоді зачарована саля аж здригалась від оплесків. В подібний спосіб були приняті теж й інші пісні: Дощик, Передзвони, З Кримських гір і т. д. Був і природній гумор нашого козацтва і степ, зрошений кровю. А на салі ні шелесту. Тут і там втирають сльози. А за хвилину гремить щирий сміх... Чи і кому дати за це признання? Мистцеві чи народньому інструментови. По моїй гадці: тим двом товаришам.

По концерті публика зложила ще ювилейний дар, а Пітсфілд запросив до себе на окремий концерт. Бо не повинно бути громади, щоб не послухала нашого славного Кобзяря. Хай гомін старовинної музи - бандури пробудить оспалих до нового підйому та боротьби за кращу будучність.

о. А. Борса.

НЮКЕСЛ, ПА.

Примірне весілля.

В суботу і неділю 11. і 12. жовтня ц. р. громада в Нюкесл й Ембрідж, Па., були свідками примірного весілля, яких в нас мало. Дружилися: Іван Мідзяновський, син Мих. і Марії з Ембрідж, Па., з Анною Столиця, дочкою Луки й Марії з Нюкесл, Па.

По шлюбі в Ембрідж удалися всі до словенської салі в Нюкесл, де староста, п. Михайло Скрабут, зворушливо і чистою українською мовою привітав гостей в дверях.

До столів засіло коло 150 людей старих й молодих, але провід був в руках молодих, під взірцевою кермою старости. Не було неладу, а все було як на великім торжестві, на бенкеті. Слухали всі слів старости, а потім й приявних гостей: Гося Масляка, Мідзяновського (батька), Столиці (батька), Скрабута (батька старости), Попівчака, о. С. Мусійчука, Ів. Дацька, а вкінці й молодого, молодої та дружбів.

По промовах зібрано ще й на загальні народні потреби $10. Збіркою занялися: о. С, М., І. Дацько й Д. Скрабут (ст.).

Зложили: по $1: Ів. Мідзяновський, Анна Столиця - Мідзяновська, о. С. М., Ів. Дацько, Мих. Скрабут, О. Вересюк, І. Куць, Л. Столиця, А. Лісько, П. Ярема, М. Мідзяновський, М. Бізлінський, В. Мудрак; по 50 ц.: Д. Скрабут, п. Сметана, Хромяк, К. Хромяк, А. Булій, Дидьо, М. Олач, М. Проць, Й. Круткий, Кат. Скрабут, П. Мідяновський, І. Булій, Крим, а решта дрібними.

На другий день відбулася гостина в Ембрідж, в салі У. Р. Союзу, де знову було коло 150 гостей. І тут переведено збірку теж і на загальні потреби. Зібрано $10. Збіркою занялися дружечки: Сметана і Петро.

Зложили по $1: І. Дацько, І. Мідзяновський, Т. Гречун, М. Скрабут, і Н. Н. Решта дрібнішими жертвами, що не записано.

С. М.

YOUR ARMY

(This is the 27th of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization.)

The nature of military flying is such that a non-military pilot would lose his license for practicing, over a civilian airfield, evolutions which are routine in Army aviation. Safety is the paramount consideration in commercial flying, and private pilots are either prohibited or discouraged from stunt flying because any accidents they may suffer react unfavorably on the air transport business, and stunt flying by private pilots may jeopardize other aircraft which may be landing, taking off, or merely flying in the vicinity of the plane which is stunting.

Accomplishment of the mission is the primary consideration in military flying. This may require military planes to keep the air under weather conditions which would ground all civilian aviation. Obviously, military pilots must be ready to fight other planes in the air, to handle and land successfully planes which have been damaged in combat and to bring their ships safely through situations which cannot be foreseen and which test not only the skill but the resourcefulness and ingenuity of the pilot. Such skill can be developed only by intensive training in every known type of flying and by experiment with new evolutions, as the improvement in aircraft increases the variety of ways in which they can be handled. A noted aviation authority once remarked that the crack pilots of the Army Air Force could 'fly a barn door upside down under the Brooklyn Bridge if you put a powerful enough motor on it."

Inasmuch as the success of the mission of any air force depends on the success of the pilots who compose it, and their success in turn depends on their individual skill, it is obvious that only men intensively trained in military flying are qualified to participate in military air operations. Civilian pilots, however experienced they may be in flying straight-away, charted courses, would not have a chance against fighting pilots [illegible] trained in the acrobatics of aerial combat. The pilot who is safest in combat is the one who can perform, with the greatest nonchalance, the stunts which civilian aviation regulations brand as "suicidal."

It follows that to obtain pilots who can engage in military aviation with the greatest safety to themselves—and therefore to the Nation—the Army Air Force must train them. In view of the intensive character of this training, it is obvious that the candidates must be sound physically, with perfect vision, perfect hearing, perfect nervous coordination and instantaneous muscular reaction. They also must be air-minded—have the unconquerable determination to fly.

For the training of such pilots out of such material the Army has established the grade of Aviation Cadet for the training of flying cadets who are qualified by education and background to be officers. It also has made provision for the training of enlisted pilots who, even if they do not win commissions, have reasonable chance of becoming warrant officers, junior-grade, after nine years.

To qualify as an Aviation Cadet (usually called 'Flying Cadet') a young man who can satisfy the physical requirements above listed must have had two years of study in a recognized college or university, or must be able to pass a written examination proving that he has equivalent of such education. The examination, incidentally, places greatest emphasis on mathematics. The candidate must be between the ages of 20 and 26 inclusive. Once he has qualified for admission to the Flying Cadet School he is started on a 30-week course of intensive training. If he completes this successfully he must serve for three years as a second lieutenant, Reserve, on extended active duty. During that period he will be given ample opportunity to qualify as a second lieutenant, Regular Army, thereby assuring himself of a life-career, if he desires to do so.

Upon his acceptance as a flying cadet, the candidate is issued all the uniform and other material required for his training. The Government gives him $10,000 life insurance, good for the period during which he is a cadet. He receives pay of $75 a month and a subsistence allowence of $1.00 a day—with quarters free—and when he is commissioned he receives a uniform allowance of $150. As a second lieutenant he will draw about $245 a month, along with a $500 bonus for each year of active service up to seven years. After three years of service he is automatically promoted to first lieutenant and his pay, if he remains on active duty, jumps to a minimum of about $338 a month. Incidentally, by that time he has mastered every conceivable type of flying and is well qualified for a top-flight job in commericial aviation.

Candidates for training as enlisted pilots — who eventually will compose about 20 per cent of the Army's flying strength—must have high school educations and must be enlisted men in the Regular Army between the ages of 19 and 22 years inclusive. The physical standards are the same as for flying cadets and the training in the handling of aircraft as pilots is every bit as thorough.

ДЖОРДЖ ГИЛ, секретар конгресмена Гемилтона Фиша, котрого поставлено на суд за фалшиву присягу. Уряд каже, що він зізнав фалшиво, коли заперечував, що він знається з націстичним агентом Джорджом Сильвестром Фіреком.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ДІТРОЙТ, МІШ. — Збори Тов. ім. Івана Франка, від. 146., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 1. попол., в українській школі, 11672 McDougall St., коло нової української церкви. Просимо всіх членів прийти точно на збори, бо маємо важні справи. Таксамо просимо членів привести своїх знайомих, котрі ще не є членами У. Н. Союзу, а ми їх впишемо в члени, або повідомить мене, то я піду до їх дому й запишу їх. Рівнож вписуйте своїх дітей, бо маємо такі поліси для молодіжи, яких інші асекураційні компанії не мають. Тож, ще раз повторяємо, впишіть ще цего місяця! Сповніть свій рідний обовязок! — П. Андрушків, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. — Збори Тов. Укр. Січ., від. 182., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 3. пополудні, в гали парохіяльній, 45-47 Говп Евеня, Пасайк, Н. Дж. На порядку нарад є Тов. справи до полагодження. Тому обовязком кожного члена прибути на збори. Довгуючих членів напоминається, щоби вирівнали свої залеглі вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — І. Живицький, предс.; Г. Яньків, секр.

МОНЕСЕН, ПА. — Місячні збори відділу 338. відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 2. по обіді, в українській гали на 2. вулиці, 213 Скунмекер Евеню. Проситься всіх членів прийти і вирівнати свої вкладки. — За уряд: М. Коваль, предс.; П. Янковський, кас.; М. Куць, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в год. 12:30 пополудні, в домі У. А. Горожан, 847 Н. Френклин ул. Кожний член повинен явитись на збори. Довгуючі члени, які не являться на збори або не передадуть своїх залеглостей, будуть суспендовані. — За уряд: J. Lezniak, 806 So. Cecil St., Phila, Pa.

ГАМТРАМК, МІШ. — Збори Тов. ім. М. Шашкевича, від. 94., відбудуться в неділю, 9. листопаду, точно в годині 1:30 пополудні, в гали, де звичайно. Кожний член і членкиня повинні бути присутні, а головно молодіж. Уряд минулих зборів закликав молодь на збори, а де вона? А прецінь Тов. приготовилось до 25-літнього ювилею, а час вже короткий. Тому потрібно старатися усім членам, а не лише старшим. Молодь повинна закотити рукави і взятися до праці активно і показати старшим, що й молодь потрафить щось доброго зробити! Тому пора приходити на збори кожного місяця, бо як молодіж не буде інтересуватися Тов., хто перебере провід, як старших не стане? — А. Патра, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зап. Січ, від. 367., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в год. 1:30 пополудні, в галі церковній. Проситься всіх членів явитись на збори, бо є важні справи до полагодження. Проситься довгуючих членів вирівняти свої залеглости, бо вже зближається кінець року, а переносити довги не вигідно. Приєднаймо ще в цім році нових членів, а головно старайморя вписати наших дітей: вже є грамоти, які хто забажає. — За уряд: М. Сорохтей, П. Лиско, Р. Дмитрів.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в 2. годині пополудні. в Набожинського. — Ілько Шегера, предс.; Дмитро Филина, кас.; Микола Лісний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 8. листопаду, в год. 8:15, в галі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. На тих зборах мають бути приявними всі члени відділу, бо при полагодженню ріжних біжучих справ буде також вибір комітету до перепроваджения відділового балю. — М. Близнак, секр.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. — Місячні збори Тов. Єдність, від. 163., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в домі Горожан, 847 Н. Френклин ул. Взиваеться всіх членів бути на зборах, бо є важні справи до порішення. Довгуючим членам пригадується в останнє, щоби вирівнали свої вкладки, бо [illegible] будуть суспендовані. Початок у год. 1. пополудні. — Уряд.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Звичайні місячні збори Тов. Дністер, від. 361., відбудуться в суботу, 8. листопаду, в 8. год. ввечір, в церковній галі, 22 Іст 7. Стр. Кожний член обовязково має явитися на цих зборах, бо є важні справи до полагодження. Кожний з вас знає, що 15-літній ювилей Товариства має відбутися 23. листопаду ц. р. Тикети вислані до членів, а хто з вас не отримав з причини несправленої адреси, прийдіть і заберіть собі самі, а при тім виберете собі місце при столі, щоби пізніше не було нарікань, що вас посадили в куті. Ще раз припоминається, що тикети обовязкові. Напоминається довгуючих членів, щоби вирівнали залеглі вкладки, не чекаючи нового року. Союз нам не чекає. Тов. Дністер платить за вас вкладки до Союзу товариськими бенефітовими грішми, де нема права такої річи робити. Навчіться раз платити ваші вкладки начас, так, як платите чужій компанії. З року на рік переноситься поважну суму гроша по книжках як довг на членах. Такий довг бути не повинен, а бенефітові члени не повинні терпіти з цеї причини. Хто з вас почуваеться до цего обовязку, хай вирівнає свої залеглі вкладки цего місяця, щоби колись не було запізно і не було нарікань. Кожний хай знає, що він не робить ласки для Товариства, коли він платить свою власну асекурацію, а Товариство не є обовязане платити вкладки до Союзу за вас товариськими грішми. — За уряд: С. Ковальчук, предс.; 35 Dwight St., B'lyn, N. Y.; Д. Чорнюк, рек. секр., 76 E. 7th St.; П. Кучма, фін. секр., 95 E. 7th St.; Ів. Галичин, кас., 329 E. 5th St.

Будова нових домів у Панамі перевищає всякі попередні рекорди.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 30. жовтня 1941. року помер у шпитали в Помона, Н. Й., по довгій і тяжкій недузі член Тов. Просвіти, від. 16. У. Н. Союзу в Спрінг Валей, Н. Й.,

МИХАЙЛО СМОЛЦІЙ.

Покійний походив зо села Куропатники, повіт Рогатин, Західна Україна. Вступив до У. Н. Союзу 1918. року. Прожив всего 48 літ.

Покійний полишив в смутку жену Розалію і пятеро дітей: Евгенію, Анну (замужні), Івана, Марію і Стефана.

Похорон відбувся в понеділок, 3. листопаду, в 9. годині рано, з дому жалоби, 26 Твін ул. до церкви св. Йосифа при Мейн ул., а відтак на цвинтар.

Нехай прибрана земля Вашингтона стане Йому вічним [illegible]

М. Москаль, секр.

ЗВІЛЬНЕНА.

Мері Пірс, 26-літня міліонерка з Бостону, була поставлена на суд за вбивство свого сусіда Л. Т. Морленда. Вона казала, що Морленд прийшов до її дому й почав її душити. Суд її звільнив.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 64., відбудуться в суботу, 8. листопаду, в годині 7. ввечір, у St. Boniface Hall, 435 Main St., Paterson, N. J. Просимо всіх на збори, бо будуть важні справи. — Іван Бурнас, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. Сокіл, від. 336., відбудуться в неділю, 9. листопаду, в годині 1. пополудні. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження, вирівнати свої вкладки, принести книжочки і гроші за них, а по зборах маємо зачекати, не розходитись. — Тимко Кальмук, рек. секр.

ШУКАЮТЬ ОСІБ

Вікторія ПАЛАЦИК, замужна ПАСІЧНИК, пошукує своеї сестри в важній родинній справі. Просить її зголоситися до неї на адресу:

Mrs. FRANK PASICHNYK,
34½ St. Marks Place, New York City.

СМЕРТЬ У ГОРІЮЧОМУ ОМНІБУСІ. Шіснацять осіб згинуло в горіючому омнібусі, що їхав з Монтгомері до Бермингтем, коли він обтерся об мур коло Клентону, в стейті Алабама. Більше ніж половина 30 пасажирів згинула в пожарі. Вид „боса" після пожару.

ТАРЗАН, ч. 436. Перервана втеча.

-436- Rex Maxon

ZEELA FLASHED A CHALLENGING, TAUNTING SMILE. THE DARK WARRIOR CLUTCHED AT HER. SHE STEPPED ASIDE

HE LUNGED AT HER AGAIN. LAUGHINGLY SHE WHIRLED AND TRIPPED HIM. THE DARK WARRIOR FELL SPRAWLING!

THEN ZEELA SPRANG TREEWARD, BUT HARDLY HAD SHE LEFT THE GROUND WHEN A HAND GRABBED HER ANKLE.

TO HER AMAZEMENT SHE FELL BACK INTO THE ARMS OF THE BIG BLOND KNIGHT.

Зеля зміряла чорного воїна зухвалим поглядом. Той пустився бистро до неї. Але вона миттю відскочила на бік.

Вояк далі гнався за нею, але вона зручно ухилялась. А далі вона підставила йому ногу і він повалився на землю.

З глумливим сміхом вона тепер вискочила на дерево і схопилась за галузь. Але чиясь рука зловила її за ногу.

Та рука сіпнула її вділ і дівчина на своє здивування впала просто в рамена того русявого воїна, якого вона бачила передтим.